

Postfoto's van Lucienne Baarssen (Luciennebaarssen op Instagram)

POSTCROSSING

revival van papieren post

Een klepperende brievenbus: het was altijd zo'n fijn geluid, dan lag er meestal iets leuks op de mat. 'Postcrossers' kunnen zich nog steeds wekelijks verheugen op leuke post. Journaliste Caroline Buijs voegde zich bij hen.

Er was een tijd dat mijn brievenbus nog weleens klepperde voor *fijne* post: verjaardagskaarten, liefdesbrieven, penvriendinnen, vakantiepost, of gewoon zomaar. Mijn eerste studiejaar was wat dat betreft een topjaar, want ons studentenhuus had nog geen telefoon en mijn moeder schreef me trouw iedere week een brief. Nu vangt mijn brievenbus voornamelijk saaie enveloppen met dito inhoud op: dat ik m'n rijbewijs moet verlengen, dat de rente van mijn spaarrekening is verlaagd of dat de komende weken de straat is opgebroken – 'sorry voor de overlast'. Toen ik op mijn laatste verjaardag alleen nog van een oudtante een échte kaart kreeg en verder enkel WhatsApp-berichtjes, wist ik dat me iets te doen stond: het hoge gehalte aan saaie post kon alleen nog worden teruggedrongen door er persoonlijke post tegenover te stellen. Maar na diverse hints aan vrienden en familie bleken die toch wat minder van de slakkenpost te zijn dan ik zou willen, en dus klepperde mijn brievenbus nog immer bar weinig. Dit moest dus anders. Het antwoord vond ik via Instagram, waar ik steeds maar foto's tegenkwam van fraaie postpakketjes en exotische postzegels. Bij navraag bleken een aantal Instagrammers die ik volg fervente 'postcrossers' te zijn. Maak je een profiel aan op de website Postcrossing ('postcards connecting the world') dan vallen na verloop van tijd kaartjes van over de hele wereld bij je op de mat. Voorwaarde is uiteraard dat je zelf ook post verstuurt: pas als je eerste kaart ergens bij iemand op de wereld is aangekomen, ben jij aan de beurt om bezoek te krijgen van de postduif (zie kader over hoe het precies in z'n werk gaat). Postcrossing werd in 2005 bedacht door de in Berlijn woonachtige Portugees Paulo Magalhães, met een herkenbaar uitgangspunt: hij vond dat-ie te weinig leuke post kreeg. Doel van zijn project: mensen van over de hele wereld met

elkaar te verbinden, onafhankelijk van waar je woont en of je nu man of vrouw bent, zwart of wit.

EEN KLEINERE WERELD

De Nederlandse Lucienne Baarssen werd begin januari van dit jaar op postcrossing gewezen door haar dochter en inmiddels is ze er min of meer verslaafd aan geraakt: Lucienne ontvangt tussen de twee kaarten per week tot zelfs twee kaarten per dag. "De lol begint al als ik naar de website van Postcrossing ga en 'send a card' aanklik. Welk adres krijg ik toegewezen en welk land? Wie zal het zijn? Dan begint de zoektocht naar een geschikt kaartje. Heb ik iets in mijn kaartenbak staan of ga ik op zoek naar iets nieuws? Sinds ik aan postcrossing doe, heb ik voelsprietten voor mooie en ontroerende ansichtkaarten. Ik kan er mijn creativiteit in kwijt en vele creaties belanden nu eens niet in de kast, maar vliegen de hele wereld over naar een nieuwe eigenaar."

Dat iemand ergens op de wereld de moeite neemt om jou te verrassen met een mooi uitgezocht kaartje – vaak prachtig volgeschreven en versierd met tekeningen en washtape – vindt Lucienne bijzonder, in een wereld waarin mensen weinig tijd en aandacht hebben voor elkaar. "En bijzondere postzegels maken het feest natuurlijk compleet. De post komt echt overal vandaan, van Zwitserland tot Taiwan en van Japan tot aan Polen."

Wat ooit als een klein project begon, is inmiddels een groot succes. Al na drie jaar stond de teller van verstuurde post via Postcrossing op een miljoen, en inmiddels zijn er zeventien miljoen kaartjes en postpakketjes de wereld over gegaan. Op een paar landen in Afrika na, doet de hele wereld mee: 217 landen in totaal. Sommige landen hebben maar één postcrosser (o.a. op de Cookeilanden, in

'Een sprookjesboek uit de kringloopwinkel
heeft vaak prachtige plaatjes om
enveloppen en briefpapier van te maken'

Burundi, op Groenland en Sint-Maarten; hoe leuk zou het zijn om precies van die persoon een kaartje te krijgen), andere landen een handvol (Tanzania, Suriname, Papoea-Nieuw-Guinea) en er zijn landen met tienduizenden postcrossers: Rusland staat met 44.482 leden op de eerste plaats, gevolgd door de Verenigde Staten (42.877) en China (39.060). Nederland staat zesde, met 26.633 deelnemers. Het aantal leden zegt overigens nog niets over het aantal verstuurde kaarten per land: daar staat Nederland met ruim 1,7 miljoen op een derde plek. Alleen Amerikanen en Duitsers verstuurden meer postcrossing-post: allebei bijna twee miljoen. Je zou kunnen zeggen dat postcrossing de wereld een stukje kleiner maakt: talloze mensen sloten per post nieuwe vriendschappen, leerden

Zo doe je mee

Een postcrosser worden is zo gebeurd. Ga naar de website Postcrossing.com en maak een profiel aan. Naast naam en uiteraard je adres kun je ook iets over jezelf vertellen – zo veel als je zelf nodig vindt. Hier kun je ook laten weten wat je interesses zijn en wat voor soort kaarten je leuk vindt om te ontvangen (vintage ansichtkaarten, historische gebouwen, bloemen, straattaferelen – om maar wat te noemen). Zelf heb ik in mijn profiel aangegeven het leuk te vinden als iemand een normale dag uit z'n leven beschrijft, of te weten van welke boeken hij houdt en wat 'm gelukkig maakt. Je begint met het versturen van maximaal vijf kaarten. Naar wie je een kaart gaat sturen, is volkomen toevallig: de computer zoekt iemand voor je uit en je krijgt een mail met naam, adres en interesses van de persoon én een registratienummer. Dat laatste is heel belangrijk: schrijf het nummer op de kaart die je gaat versturen. Als je kaart is aangekomen, vult de ontvanger dit nummer in op de website van Postcrossing en daarna ben jij aan de beurt om post te krijgen. Van wie en van waar blijft een verrassing: ook jouw adres wordt aan een willekeurige postcrosser gemaïld. Steeds als er post van jou is aangekomen, mag je weer een kaart versturen – je maximum is vijf. Heb je tussen de 25 en 34 verstuurde en geregistreerde kaarten, dan mag je er acht onderweg hebben, vanaf 35 negen, et cetera. Gemiddeld doet een kaart er 23 dagen over.

een nieuwe taal en wisselden (culturele) wetenswaardigheden uit.

(ON)BELANGRIJKE DINGEN

Maar wat verklaart nou dat postcrossing wereldwijd zo'n succes is? Ekaterina Budnikova uit Rusland, het land met de meeste postcrossers, denkt dat wel te weten. “De digitale wereld is zo dominant in ons dagelijks leven dat, in ieder geval veel mensen uit Rusland, juist gefascineerd zijn door een fenomeen als postcrossing.” Zelf vindt de achttienjarige Ekaterina de wereld van *snailmail* vooral nieuw en spannend, omdat zij is opgegroeid met e-mails in plaats van handgeschreven brieven. Daarnaast, zegt ze, is postcrossing voor veel Russen een goede manier om hun talen te oefenen – zelf leert ze naast Engels ook Duits via haar handgeschreven ansichtkaarten. Wachten op je allereerste kaart is het leukst: Ekaterina checkte dagelijks ongeduldig haar brievenbus – inclusief zondag, een dag waarop ook de Russische postbode vrij heeft. “Mijn eerste kaart was van een Belgisch meisje dat haar vriendje heel erg miste, ik vond het zo mooi dat ze dat schreef. Ik zie alle kaartjes die ik krijg als stralen zonlicht: postcrossers blazen leven in elk blaadje papier door iets van hun emoties te beschrijven. En ik weet zeker dat dat mensen van over de hele wereld net wat gelukkiger maakt.”

Dat het elke keer weer een verrassing is aan wie je een kaartje gaat sturen – de computer kiest voor je – vindt Tanya Thomas uit Australië zo leuk aan postcrossing. En ja, ook zij wordt blij van handgeschreven post, vooral wanneer ze denkt aan de postcrosser die aan de andere kant van de wereld de tijd heeft genomen om haar een persoonlijk kaartje te sturen. “De kaartjes die ik krijg, gaan niet over belangrijke dingen, maar ik vind het toch geweldig dat ik even met iemand verbonden ben. Ik heb nooit gereisd en dat maakt postcrossing voor mij extra bijzonder. Het geeft mij een inkijkje in de cultuur en het leven van iemand in een land ver weg.” En daar heeft Tanya wel een punt, want hoe vaak krijg je die inkijkjes in het dagelijks leven van een onbekende eigenlijk – en dan ook nog met zorg geschreven, in plaats van even snel getwitterd? Juist de op het oog onbelangrijke dingen, zoals van welke boeken iemand houdt, wat hij eet als lunch of wat hem gelukkig maakt, lees je niet in de krant. Tuurlijk, via blogs en Instagram kijk je ook in andere levens, maar een boodschap op een kaartje met jouw naam en adres erop maakt het net even wat specialer. “Alle kaartjes die ik krijg, bevatten informatie over het dagelijks leven in allerlei steden wereldwijd,” vertelt Ekaterina. Zelf woont ze in niet de minste plaats van Rusland: Sint-Petersburg. “Deze stad was twee eeuwen lang de hoofdstad en is nu het culturele centrum van

Rusland, vol musea en prachtige paleizen. Ik hou erg van geschiedenis en architectuur en schrijf daarom op mijn kaarten altijd wat interessante feitjes over mijn stad en de dingen die hier te doen zijn. Maar ik schrijf nooit hetzelfde. Ik kan ook schrijven over waar ik van hou: muziek, kunst, poëzie. En wat ik het allerleukst vind, is om mijn favoriete gedichten met anderen te delen.” Tanya heeft op haar blog (Omlair.blogspot.com.au/search/label/postcards) de post geplaatst die ze heeft ontvangen, zoals van de twaalfjarige Madison uit Amerika: ‘Do you like Australia? And oh, do you have a cool accent?! I LOVE Australian accents!!’ Of deze: ‘Hello Tanya :) How are you today? My name’s Liza and I’m writing you from Russia (Siberia). It’s great for me to send you a postcard – a piece of my town (Surgut) to Australia – so far from me. Don’t worry – be happy! (this quote makes me smile) In my language it sounds like: ‘Не волнуйтесь - будьте счастливы!’ Hope you’ll like this card! Best wishes, Liza.’

BIJPASSENDE ZEGELS

Hoeveel tijd je aan je post besteedt, is natuurlijk aan jou. Niet iedereen zal evenveel tijd en zin hebben om elk kaartje en pakketje tot in de puntjes te versieren of z'n vingers blauw te schrijven. Maar een tekstje waar je even voor bent gaan zitten en waar je over hebt nagedacht, is al veel waard. Al was het maar omdat het je dwingt ook weer eens over jezelf na te denken: wat vind ik ook alweer leuk en wat beleef ik op een doodnormale dag wat toch het vermelden waard is? Voor veel postcrossers zit de lol vooral in het verfraaien van de post; zij zetten alle creativiteit in om er iets van te maken. Lucienne: “Een ouderwets sprookjesboek uit de kringloopwinkel heeft vaak de meest prachtige plaatjes om enveloppen en briefpapier van te maken, en het kost haast niets. Ik versier de pakjes, enveloppen of kaartjes met washtape, zelfgemaakte of gekochte stempels, doodles en labeltjes. En ik zoek er bijpassende postzegels bij. Mijn nieuwste uitdaging is schrijven met pen en inkt, maar ik moet nog wel wat oefenen... Ik hoop altijd dat mijn pakjes een glimlach brengen op de gezichten van de mensen die ze in handen krijgen – de postbode, bijvoorbeeld.”

Vaak stuurt de ontvanger van je kaart via de site een berichtje om te bedanken, vertelt Tanya. “Dat zijn soms zulke oprechte en mooie berichtjes, dat ik er steeds meer lol in heb om echt aandacht te besteden aan de post die ik verstuur. Juist omdat ik merk dat dat erg wordt gewaardeerd. Inmiddels maak ik ook foto's van mooie dingen in mijn omgeving, om er ooit misschien kaarten van te maken.” Ekaterina verstuurt gemiddeld twee kaarten per week. Kaarten ontvangen is een nogal onregelmatig proces omdat, zoals ze het

Post van Ekaterina Budnikova (Katu_Bu op Instagram)

'Iemand met dezelfde interesses stuur ik een kaartje terug. Ik heb zo al heel wat kunstzinnige en creatieve types gevonden'

zelf zegt, de Russische PTT nou niet bepaald bekendstaat om z'n efficiëntie en snelheid. "Ik maak er veel werk van, ik zoek met zorg een ansichtkaart en postzegels uit waarvan ik denk dat ze bij die persoon passen. Kaarten koop ik vaak in museumwinkels of boekwinkels. Enveloppen en brieven versier ik zelf: craften en tekenen is een hobby van me, en soms maak ik op de enveloppen collages van knipsels uit Russische kranten."

EEN REIS VAN 628 KM

Behalve dat je steeds van een willekeurig persoon een kaart ontvangt, kun je op de site van postcrossing ook aangeven dat je wilt *swappen*, ruilen – dan gaat het dus echt richting penvriendschap. Lucienne doet dat (nog) niet, omdat ze de 'toevallige' manier vrijblijvend vindt, maar Ekaterina doet het wel. "Als ik via een kaartje merk dat er veel dezelfde interesses zijn, stuur ik een kaartje terug en ontstaat er een penvriendschap. Op die manier heb ik heel wat kunstzinnige, creatieve en ongewone types gevonden. Dan schrijf ik ook echt brieven, met daarin voor mij belangrijke en persoonlijke issues. Dat kost veel tijd, maar ik hou er erg van om mijn avonden brievenschrijvend door te brengen, met een kop warme chocolade." Inmiddels heb ook ik mijn eerste schreden op postcrossing-gebied gezet. Nog wat wankel, want ik heb pas twee kaarten verstuurd,

een naar Duitsland en een naar Rusland, maar toch. En jawel, deze week kreeg ik een mail van Postcrossing.com dat de kaart in Duitsland is aangekomen: *'Hurray! The postcard NL-1844136 to MJusty in Germany has arrived! It reached its destination in 20 days after traveling 628 km! Now you will receive a postcard from another random user. Stand-by! :)'* Stand-by: is dat geen mooie term om te beschrijven hoe ook ik nu iedere dag verlangend naar de brievenbus loop? Kaarten ontvangen van een paar hippe crafty types lijkt me wel wat – liefst uit Japan natuurlijk. Maar met een kaart van een woeste zeeman ben ik ook tevreden. Ja ja, dit kon weleens een verslaving worden. ●

Scheur uit: luchtpostenveloppen

Om meteen te beginnen: ouderwetse luchtpostenveloppen (met van dat lekker krakende papier), met een paar van onze favoriete illustraties van Leonie Bos en Deborah van der Schaaf. Beschrijf de binnenkant, vouw dan de randjes naar binnen en vervolgens vouw je 'm helemaal dicht.

